



VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PÁÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Az áttérésekről.

A hazai pápista sajtó hirül adta a nagy világnak azt az eseményt, hogy Magyarországon, Élesd községben egy ember a református hitet elhagyván, pápistává lett. Ha ez az ember véletlenül, nem egyik erdélyi történelmi nevű s mai sarjadékaiban is a legelőkellőbbekhez tartozó buzgó kalvinista családdal névrokon (csak névrokon) — bizonyára nem került volna neve még a pápista sajtó nyomdafestéke alá sem, de így, ebben a szenzáció-éhes világban, az ultramontán törekvések sűrű megnyilatkozása közben, alkalmas eszköznek látszott arra, hogy a katolicizmus diadalmos hódításáról zengjen messzehangzó szó, Erdély bérceitől Adria fodros hullámaiig. Hiába! Ez a mai kor betegsége: a látszat, az olcsó dicsőség, a külső hivalkodás. Ez kapott lábra még egyházi téren is.

Mi, ezt az üres, hivalkodó eljárást nem követjük, sőt elítéljük, mint olyat, a mely csak arravaló, hogy újabb és újabb tápot adjon a felekezetieskedés izzó parázsára, a mely veszedelem napjainkban még fenyegetőbb jelleget ölt mint valaha, mivel kétségtelen bizonyossággal megállapíthatjuk, hogy nemzeti művelődésügyünk és a vallási viszonyosság kérdése, leghatározottabban a pápista hierarkia hatalmi

érdekei védelmének nyomasztó sulya alatt áll. De ha nem is követjük ezt az irányzatot, kétségtelenül célszerű, hogy nyilvántartásba vegyünk minden eseményt, sőt a legjelentéktlenebbnek tetsző híradást is, a mely felekezeti érdekeinket érinti s ahhoz képest kell, hogy azok tanulságait javunkra használjuk.

Igy teszünk ez esetben is.

Arról van szó ugyanis, hogy gr. Bethlen Aladár élesdi birtokos elhagyta szent vallásunkat. Mi már az első híradások idején elmondottuk az esetre vonatkozó nézetünket. Megmondottuk, hogy egy cseppet se izgasson fel minket, mert ez az áttérés is hasonló a többiekhez, hogy tudniillik nem a meggyőződés, hanem valamelyes érdek kifolyása. Hogy mennyire igazunk volt, semmisem igazolhatja jobban mint az, hogy a Debreceni Prótestáns Lap a legközvetlenebb kútforrás alapján írta meg a szóban forgó áttérés okát és körülményeit, előadván a következőket: „Gr. Bethlen Aladár, ki azonban nem a fejedelmi ágból való, régen beteges és neje ápolására szorul, ki Zichy leány s buzgó katolika. Nincsenek csak leány gyermekei s ezen a réven férkőztek hozzá a kastélyban állandóan lakó beteg-ápoló apácák és gyakran megforduló jezsuiták.“

Olvasva az utóbbi sorokat, sokan gondol-

kozhatnak úgy, hogy igazunk volt, eltaláltuk, hogy ez az áttérés nem szívből jövő meggyőződés eredménye, tehát térjünk napirendre a dolog felett annál inkább, mert nem visszük elébb a kérdést, ha mi azt mondjuk róla, hogy — elveszett, meghalt lélek; mert ezzel szemben pópista plébánus azt a tromfot adja vissza, hogy — nem elkárhozott, hanem üdvözült lélek! Pedig nekünk élő, ható, oly tanulság kell, a mely irányító legyen reánk, hitfeleinkre nézve s minden reformátusra a hasonló esetek előfordulásának lehető megakadályozására.

Felekezetünkről való áttérés csak az oly egyének részéről történhetik meg, a kiknél sem a családi, sem a vallásos nevelés nem volt odaadó, tiszta, őszinte, bensőségteljes.

Valóban! Súlyos hibái vannak a mai társadalmi életnek, de a legszomorubb a kellő családi nevelés hiánya. Istenem! Milyen ritka az olyan család, melyben a szíveket az őszinte szeretet bizalom, kölcsönös tisztelet fűzi egybe. Ellenkezőleg a legtöbb helyen, a szívek vonzalmát, mely a lelkek egységét teremtette meg, felváltotta az önzés és haszonlesés úgy, hogy igaza van annak a kitől hallottam, miszerint: *a házasságokat ma nem a szívek vonzódása hanem az érdekek szerint kötik.* Csoda-e aztán, ha az ilyen házasságokból oly gyermekek származnak a kikben a kedély és szív nemesebb hajlamai nincsenek meg? És mit tapasztal az a serdülő gyermek a családban? Az anya itt ott még hisz az Istenben és imádkozik is néha, de az apa a legtöbb helyen nem is hisz és nem is imádkozik, sőt a legridegebb szívvél viseltetik minden vallásos intézmény iránt.

Ezt a hiányos nevelést csak kiegészíti az iskolai nevelés, a hol vagy egyáltalán nem fektetnek súlyt a vallásra, vagy ha tanítják is a vallást, annak csak tananyagával töltik tele a gyermeket, de nem vetnek számot azzal, hogy a vallás nem „tan“, hanem „élet“.

Ha azt akarja a református anyaszentegyház, hogy hivei közül áttérők ne legyenek: nagyobb gondot fordítson a református családi és iskolai vallásos nevelésre.

Milyen visszataszító, hogy a református szülők annyira támogatják a pópista zárda isko-

lákat! Vajjon milyen református anyák, asszonyok lesznek azok a leányok, a kik az apácák és szerzetesek kezei közül kikerülnek?

Ébredjünk fel azért tétlen közönyünkből. Ne csak jelszavakon lovagoljunk, hanem határozzuk el magunkat a cselekedetekre s azután szánjuk rá magunkat, hogy az utról, melyen elindultunk nem térít el minket semmisen.

Legelső sorban, mint jó reformátusok örködjünk családi életünk felett. Legyen ez bensőségteljes tiszta; őszinte érzések fűzzék abban össze az istenfélő lelkeket. A szülők már korán igyekezzenek beoltani gyermekeikbe azt az igazságot, hogy csak a vallásos ember lehet egészen boldog s gyönyörű kötelességteljesítés anyaszentegyházunkhoz való ragaszkodás, mely egészen egy jelentőségű a hazaszeretettel.

Iskolai nevelésünk se legyen más mint családi nevelés, hogy az a serdülő gyermek maga is átérezze és átélje azt a szent viszonyt, melyben az ember egymással s az Ildvezítő útján Istennel van.

De még tovább kell menünk. A szóbanforgó áttérési esetből kifolyólag újból szó kell essék az apácákról, szerzetesekről a kik különböző emberbaráti intézmények szolgálatának ürügye alatt, feltalálhatók egyes prótestáns és református családok házaiban s rokonszenves működésükkel elkötelezik és meghódítják a lelkeket.

Ezek ellen is tenni kell. Első sorban az által, hogy öntudatos kálvinista hiveket neveljünk, a kikben még gondolata sem merül fel az apácák és szerzetesek kisegítő szolgálatai igénybevételének; másodsorban pedig az által, hogy egyháztársadalmi buzgolkodásunk útján létesítsük egyházkerületünkben a diakonus és diakonissza intézményeket, mint az első keresztyén egyház áldásos intézményét, az egyházban szükséges könyörülő szeretet munkái gyakorlására.

Körülbelül két századdal ezelőtt Wilhelmina Karolina anspachi hercegnőnek a spanyol királynői koronát ajánlották fel, az alatt a feltétel alatt, hogy a római katolikus egyházba lépjen be. Spenernek a szellemi ébredés bátor prédikátorának sürgető tanácsára ezt visszautasította. Többek között így szólt Spener: „Ha Istennek az az akarata, hogy Fenséged királyné legyen,

úgy ó tud adni olyan koronát Felségednek, melyért nem kell lemondania hitéről.” A hercegnő pedig nemsokára a hatalmas Angolország trónjára lépett.

Ez példaadás arra, hogy nem szabad változtatni, hanem erősen kell tartani a „tisztá, szeplőtlen vallást”, tehát minden akadály dacára ragaszkodni hozzá, mint legdrágább kincsünkhöz. Oh vajha azért lelkiismeretünk mélyén megszólaltatná Isten ama hangot, melyet egykor a Szmirnai egyházhoz intézett: „Légy hű halálig és neked adom az élet hozományát!” (Jelen. 2. 10.)

† Tóthfalusi József.

Krónika.

Egyházközségeink belső élete és munkássága.

A protestáns egyház, mint külső szervezet, a *gyülekezeti* életen nyugszik. Minden intézkedése a gyülekezeti életből indul ki és ebbe tér vissza megint. A gyülekezeti élet a mustármag, a mely hatalmas és terebélyes előfává növekedik. A gyülekezetek élő hitéből és odaadó buzgóságából állanak elé a templomok, iskolák, lelkészi és tanítói lakások. A *gyülekezetek életminősége* szabja meg az egésznek társadalmi és vallás erkölcsi életét. Itt dől el a *lelkipásztori* szolgálat szociális és vallás erkölcsi fontossága, ethikai értéke. A lelkipásztor a gyülekezet anyagi és szellemi életének vezetője, mint első presbíter a *szolgálat* által. A Krisztus igaz híveiből alakult gyülekezetben minden egyes tag tesz, alkot és építi istenországát, mindenkinek könnyű a teher és gyönyörűsége az iga, melyet hordoz és emel.

A mi szemünk is állandólag a gyülekezeti életen függenek s nekem, kit az isteni kegyelem, a szolgálatban e helyre állított, jól esik, ha gyülekezeteink tevékenységének elért eredményeiről számolhatok el.

Kedves Atyámfia! Szeretett hittestvérem! Légy akár lelkész, akár mint tanító forgolódj az Ur szent dolgaiban, vagy légy akár előljáró a világiak sorában, de légy csak egyszerű „hívó”, ha a legkisebb izedben is reformatus vagy, véd szivedbe e püspöki arany szavakat, melyeket szeretett főpásztorunk, dr. Bartók György atyánkfia, a legközelebbi egyházkerületi közgyűlésen mondott. Ebből láthatod kötelességedet:

„A Krisztus igaz kiveiből alakult gyülekezetben minden egyes tag tesz, alkot és építi istenországát.”

Hát te mit tettél, alkottál, építettél?

A „hivatalnok”.

II.

Azt hiszik, hogy csak a hivatalnokok urak; pedig a földdel foglalkozók, a földművesek, akik mivelik a földet és termelik a nemzet javára szükséges, értékes anyagokat, melyek nélkül nincs élet, nincs virágzás, nincs kereskedelem, ezek igazán urak s nem rabszolgák, hanem a nemzetet fentartó és erősítő elemek.

A hivatalnokok élete csak olyan tengő, mint aminő a fent leirt utitársunké is. Függs a fellebbvalótól, függ a betegségtől, függ a hitelezőktől, függ az áru- és lakásuzsorásoktól, függ mindenkitől; egyéniségét vesztett alakja a társadalomnak, melyet naponként jobbra-balra ráncigálhat mindenki.

Pusztulnak a kuriák! Szándékosan is pusztítjuk azokat, mert nem gondolunk arra, hogy az életet, a falusi életet a fiatalsággal megkedveltessük. Nagyon sok kuria van már olyan ember kezében, aki a földet nem szereti, csak a hasznát akarja látni, aki csak rablógazdaságot folytat, tönkre teszi a népet, elcsigázza az állatot, kizsarolja a földet, koldussá teszi a magyar Kanaánt.

De van még megmenhető kuria, csak ember kell a mentésére. A nevelésen kell változtatni; a fiatalságot gyakorlati pályára kell szoktatni. A közhatóságoknak is közre kell működni, hogy az üresen álló, az értékük szerint nem méltányolt kuriák és ősi birtokok benépesíttessenek.

Polgári iskolai nevelésünk nincs betetőzve. Aki ma csak polgári iskolát végez, felsőbb iskolákba nem léphet, főiskolai minősítést nem szerezhet. Már pedig nálunk mindenki, aki tanul, főiskolát akar végezni. Az, hogy a polgári iskolák félminősítést adnak csak, nagy hiba, mert a szülők ezzel kényszerítve vannak gyermekeiket gimnáziumi nevelésben részesíteni. A gimnáziumi nevelés nálunk, legalább a vidéken, elég olcsó. Sokkal olcsóbb, mint a polgári iskolai, mert a vidéki gimnáziumnak nagy része internátussal van ellátva, alapítványok állnak rendelkezésre s még a teljes-díjat fizetők is átlag 200—240 koronaért teljes ellátásban részesülnek. Tehát még a jómódu szülők is a gyermekeikről való gondoskodást ily kis összegért már átháríthatják valamely nevelőintézetre. A tanítók, papok s más kisebb existenciák gyermekeik gimnáziumi neveléséről még olcsóbban, majdnem ingyen gondoskodhatnak. Hogyne fogadná két kézzel a szülő ezt az anyagi támogatást, amikor ezzel legalább nyolc esztendeig gyermekét városban tartja és olyan minősítést szerezhet mely általános felfogás szerint nálunk ma az egyetlen és minden életpályára utat nyitó.

Ha az így ellátott gyermek nyaranta kissé gyengébb bizonyítvánnyal megy haza a kuriába, az édes

szülők igazán megijednek, hogy a gyermekeikről való gondoskodás terhe ismét nyakukba szakadhat. Dorgálják, fenyegetik őket. Tanuld szorgalmasan — mondják — a latin, görög és német könyvnélkülieket, mert ha nem tanulsz, csak olyan ember leszel, mint apád, ki a „fű növést“ nézi. A gyermek megijed, öli magát a tanulással, végzi a gimnáziumot, melynek tanrendje keretén belül kiölik belőle a falu iránti szeretetet. Az állítólagos nagyobb készütség és szélesebb látkör fenhéjazóbbá teszi; lenézi édesapja foglalkozását, mert az csak a „fű növést“ nézi. Nyaranta is kerüli a falusi gyermekekkel való foglalkozást, nem megy ki a szérüskertbe, a szénagyűjtőbe és más gazdasági munkákhoz, hanem mint a család dédelgetett becézettje a vakációkon elalussza a szép reggeleket, későn kel és tanulja a könyvnélkülieket. S amikor már az iskola teljesen kiölt belőle minen önálló gondolkodást, elmegy Budapestre vagy Kolozsvárra jogot hallgatni.

Budapestre évenként 4000-en mennek fel, Kolozsvárra csak ennek fele, de mindkét helyt a tantermek úgy vannak építve, hogy a hallgatóknak negyed-részt sem képesek befogadni. Tehát hallgat, aki hallgathat, a többi pedig a kávéházakban és még ennél is rosszabb helyeken tanulja a jogot, hogy „hivatalnok“, vagy úr lehessen.

Hivatalnoknak, urnak a főszolgabírók képzele, ki négy lovon jár a falujában. Pedig, hogy mennyire más a hivatalnokok legnagyobb részének élete, azt már fentebb vázoltam. De hogy még ennél is rosszabb lehet, azt csak a multkor Budapesten tartott fővárosi tisztviselők nagy gyűlésének tudósításából lehet tisztán látni. Ott panaszkodnak, hogy nem tudnak megélni, adósságuk egyre szaporodik, úgy, hogy életük ma már nem egyéb, mint a nyomorkodásnak küzködésnek szakadatlan láncolata. Egyszer feleségük, másszor valamelyik gyermekük beteg, mert egészségtelen, zsufolt lakásokban kénytelenek lakni, „Lichthofokra“ nyilnak ablakaik, a napot csak ritkán látják, miázmás levegőt szívnak. Ők maguk — a hivatalnok urak — pedig kopottan, rongyosan járnak egész nap, gyakran még éjjel is dolgoznak keserves gondok között. Bizony-bizony sokan vannak, kiktől csak a valóságos gondolkodás és az imádság üzi el az öngyilkosságot kísértetét.

Gidófalvy István dr.

Kegyesség utja.

Isten úgy szerette e világot, hogy egyetlen fiát adta érte.

Egy tapasztalt lelkésztől hallottam a következőket:

Volt egy idő életemben, mikor többet gondoltam az Úr Jézusra, mint magára a jó Istenre. Az em-

beriség megváltóját oly egészen közeli viszonyban láttam magam előtt, hogy valóságos válaszfalat képezett köztem és Isten között. Az én képzeletemben Isten, valami elérhetetlen távolban látszott s mint valami szigorú bírót néztem; de a Krisztus egészen mellettem volt, mint életem jóságos barátja. . . . Azonban egészen megváltozott ez az én képzeletem, mihelyt Isten egy fiúgyermekkel áldotta meg családi életemet s tiz álló esztendeig nem adott mást. Ekkor jutottam tapasztalataimmal is rá arra a nagy igazságra, hogy mennyire szerette Isten e világot, mikor egyetlen fiát adta érte. Éreztem magamon, hogy mindent eltűrnék, elszenvednék, csak hogy az én gyermekemnek ne legyen bántódása. A kereszt alá is oda állanék, életemmel is megváltanám az én szívem gyermekét, egyetlen fiamat! Mennyire kellett szeresse Isten a világot, hogy Ő a maga egyetlen gyermekét mégis oda adta érte.

A te hited megtart tégedet.

Napoleon caászáról beszélnek, hogy egy katonai szemlén véletlenül kiejtve a kantárt kezéből, elkapta megbokrosodott lova. Egy közlegény azonban bátran a rohanó ló elébe ugorván, megfékezte a megvalult állatot s a kantárt császára kezébe adta. Napoleon komoly tekintettel végig nézve katonáján, hálásan így szólt: „Köszönöm kapitány!“ A katona pedig ügyes válaszszaal vágott vissza: „Császárom! melyik ezrednél?“ Nápoleon elérté a kérdést s szólt: „Testőr ezredemnél“, mert nem csak a legény ügyes válasza, hanem bátor fellépése is igen megtetszett az uralkodónak s főleg a katonának benne való hite lepte meg őt. A császár tovább lovagolt, a katona letette muskétáját s dacára, hogy semmi tisztjelvénye nem volt, a mi előlépését igazolhatta volna: a tisztek csoportjába vegyült. Azok lenevették a tolakodót s csak akkor néztek nagyot, mikor a katona elbeszélvén történetét, így fejezé be beszédét: „Nekem a császár mondta, hogy testőr kapitány vagyok s az ő szava olyan mint a szentírás.“

Hát mi Isten szavában miért nem bizunk meg ennyire? Ő mondja: „a ki hisz az üdvözü!“ Miért mégis, hogy annyira a hitetlen ember? . . .

Előfizetési felhívás.

Az új esztendővel ezennel új előfizetést nyitunk

Vasárnap

cimű, képes egyháztársadalmi lapunkra. Az Erdélyi Ref. Egyházkerületi Értekezlet tulajdona. Célja az evangéliumi keresztyén hit élesztése az egyháziasság fejlesztése s a református magyarok összetartásának ápolása.

Előfizetési ára egész évre 4 korona, fél-évre 2 korona, negyed-évre 1 korona.

Előfizetési díjak a kiadóhivatal címére küldendőek, Maros-Vásárhely, Szentgyörgy-utca 9. szám.

Mutatvány számot szívesen küldünk.

Hirdetést jutányosan elfogadunk.



Özv. Hegyi Mihályné szül. Józsa Eufrozina.
1828 – 1905.

Kegyes, istenfélő ref. nő volt. Egész magyar református anyaszentegyházunknak egyik legbuzgóbb Thabitája. A prótestáns gályarabok emlékére Debrecenben szobrot emeltetett. Er-

délyi Egyházkerületünk céljaira 20,000 koronás alapítványt hagyományozott s ezen kívül számtalan emberbaráti intézményt segélyezett. Emlékezetét örökké áldjuk!

Isten ígéje.

Kötelességteljesítés és Istenbizalom.

Tekintsetek az égi madarakra; mert azok nem vetnek, se nem aratnak, se se csürbe nem takarítanak, mindazáltal a ti mennyei Atyátok eltartja azokat. Nem többek vagytok-e ti azoknál, stb. Máté ev. 6, 26–30.

Minden teremtmény a maga természeti rendeltetése szerint él, táplálkozik, épít magának hajlékot, amint ezt a maga életének törvénye hozza magával.

Igy van az az emberrel is, mert Isten, a mi jóságos teremtőnk akarata szerint vagyunk, élünk és mozgunk. Szabd ezért életed folyását egészen az ő szent rendelkezéseihez, a melyeket nyilvánvalóvá tett körülötted a természet folyásában és kijelentett lelki ismereted megnyugtató, vagy vádoló szavaiban. Kötelességed, hogy úgy élj, mint *ember*; mint az összememberiség egyik hasznos tagja töltsd be hivatásodat igazán és teljesen. Fáradni, munkálni kell magadért, a gondjaidra bizottakért, erővel, odaadással, áldozatkészséggel. Sokféle foglalkozás áll előtted, de bármit választasz magadnak, légy abban igazságos, becsületes, rendes. Megszámlálhatatlan az a kötelesség, melyet be kell töltened, mert az élet minden oldalról várja tőled is, — mint minden embertől, — hogy alkoss, hass, építs, gyarapíts. A legjelentéktelenebb dolgokban azért éppen úgy forgolódj, mint azokban, a melyeket sokkal fontosabbnak vélsz. Kitudja melyik lesz inkább javadra, üdvösségedre szolgáló. Légy hű mindhalálig! . . . ez a krisztusi intés legyen vezéred, bírád mindörökké.

De ne feledd azt sem, hogy tetteid, munkáid, egész életed Isten színe előtt folyik le. Bíz rá magad örökre! Végezd el munkádat, a te dolgadoit, de egyebekbe ne ártsd magad. Ha kötelességedet teljesítetted másra ne gondoldj, hanem bizzál erős hittel abban, a ki az egész világnak Teremtője, Fentartója, bölcs Gondviselője. Légy megelégedett, vidám és boldog, mert hidd el, hogy a te édes Atyád kézenfogva vezet, tart és őriz téged.

Örökké való Isten! Édes Atyánk az Úr Jézus Krisztusban! Engedd, hogy minden gyermeked így imádkozhassék: „Add meg nekem azt a legnagyobb boldogságot, hogy legyek hű a te rendelkezésidhez, életem feladataihoz és legyek hű hozzád, mennyei Atyámhoz, hogy ez legyen majd a te ítéleted felettem: „hű szolga menj be a te uradnak örömébe“. Ámen.

Tóthfalusi József.

Békesség legyen az atyafiaknak és szeretet a hittel egybe, Az atya Istentől és az Ur Jézus Krisztustól.

Éfész. 6, 23.

Egyháztársadalmi élet.

A vallás erkölcsi élet fokmérője.

Mi az egyes egyházközségek vallás-erkölcsi életének fokmérője? A hivek áldozatkészége! Hol a gyülekezet tagjainak lelkét előhit hatja át és szeretet köti egybe, ott, mindjárt nyilvánvalóvá válik ez az egyház céljaira tett kegyes alapítványokban és adományokban, vagy az egyházért való együttes fáradozás, munkálkodás eredményeiben.

Az elmúlt esztendőben, erdélyi egyházkerületünk összes egyházközségeiben befolyt:

1., Kegyadomány	89.053
2., Szorgalmi jövedelem	47.072
3., Kegyes alapítvány	70.354
Összesen	406.479 K.

Az összes gyülekezetekben építkezésre és szegények segélyezésére kiadott:

1., Templomok építésére	101.413
2., Iskolákra, tanítói lakokra	43.118
3., Papi és kántori lakokra	118 484
4., Vegyesekre	75 135
5., Szegények segélyezésére	2 011
Összesen	340.161 K.

Kétségtelenül szép jele ez az az áldozatkészégnek s mutatja, hogy ha hagyományosan szegények is vagyunk, még is él a mi hiveinkben az áldozatkészégre való hajlandóság.

Ezért két ígéretet érezzen át szívében minden ember.

Az első ez: „Az irgalmas kezű ember megáldatik midőn adakozik a szükölködőnek“. (Péld. 22. 9.)

A második ez: „Valamit ti is kérendetek az Atyától az én nevemben, megadja nektek.“ (Ján. 16, 23.)

H i r e k.

Olvasd a bibliát,

Luk. ev. 9, 18—28.

Az Úr Jézus azt kérde tanítványaitól, hogy ki nek tartja őt a sokaság? A tanítványok, hiven tolmácsolák, hogy egyik helyen Keresztelő Jánosnak, másik helyen Ilyésnek mondják, sőt vannak, akik azt állítják, hogy ő benne valamelyik régi zsidó próféta támadott fel. De Jézus Krisztus nem elégszik meg ezzel a felelettel. Azt is akarja tudni, hogy hát maguk a tanítványok mit gondolnak felőle. Ezek között Péter tesz tanúságot mellette, mondván, hogy: Ő az Isten ama Krisztusa! Végezetül megjósolja, szenvedéseit, megvettetéseit s útal arra, hogy aki követni akarja őt, az tagadja meg magát, legyen elkészülve mindenre. De megnyugtató egyúttal: Az ilyenek meglátják Isten országát.

Arany mondás. A Jézus Krisztusban van a mi váltságunk az ő vére által a bűnöknek bocsánata, az ő kegyelmének gazdagsága szerint.

Oktató Jegyzetek.

A Krisztusról való tanuságtétel. Ne tévelyegjünk. Tegyük határozott, nyílt vallomást mellette, mert csakugyan ő Isten ama Krisztusa, a ki lett bölcsességünk, igazságunk, szentségünk és váltásunk. Az ő vére tart meg s az ő életének követése nyújtja nekünk az örök élet koronáját

Követése nehézségekbe ütközik. Maga mondja, hogy sokat kell szenvednie Követői is sokat szenvednek. Ez azonban ne csüggyessen senkit. A természeti élet nyújt tanubizonyosságot arról, hogy a sötétségre világosság jön. Így az ember életében. Rosz után jó; bánat után öröm, boldog megelégedés — nekünk az üdvösség.

— **Tartalomjegyzékünk.** A „Vasárnap“ mult évi tartalomjegyzékét jövő számunkhoz mellékelve fogjuk előfizetőinknek megküldeni.

— **Halálozások.** Egyszerre két szomorú jeletést vettünk. Az egyik *Székely* Iván János kézdívasárhelyi nyug. lelkipásztor, a másik özv. sándorfalvi *Pap* Sándorné, szül. K. Péterfi Károlina halálesetéről ad hirt. Halálesetükre minket is őszinte gyász tölt be. Amott a szeretett pályatársat, a példás lelkipásztorért, családfőt siratjuk, emitt a nőt, kinek egész élete csupa jóság, önfeláldozó szeretet volt. Mindkét eset egyházkerületünk számos lelkészi és tanári családját érinti közelebről. A Szilágyi, Zayzon, Örtel, Mezey, Péterfy családokat, kiknek mind egyformán vigasztalást kívánunk.

— **Az ujoncok bevonulása.** Az őszi sorozáson bevált ujoncok e hó 16-án reggel vonultak be katonai állomásaikra. Sok szülő és gyerek szemében fakadt fel az aggodalom könnye az elválláskor... de vajjon a sok biztató szó mellett, ellátták-e azzal a tanácscsal is azt a szegény gyermeket, hogy: „mihelyt lehet, menj keresd fel az odavaló tiszteletes urat is, mert minden bajodban segíteni fog rajtad.“

— **A közhasznu szövetkezőtről.** Mai számunk hirdetési rovatában egész terjedelmében közöljük a Közhasznu Szövetkezőt közgyűlési meghívóját. És a legnagyobb készséggel teszük ezt, mert úgy érezzük, hogy nekünk erdélyi reformátusoknak, a mikor minden lépten-nyomon tapasztaljuk a nemzetiségi pénzüntézetek honfoglaló előtérbe nyomulását: kálvinista és magyar érdekeinket szolgáljuk ezzel.

— **Pokoli terv.** A mig Spanyolország lakossága reménységgel várja a királyi pár első gyermekének megszületését, az anarkisták szörnyű merényletre készülnek már most, a még csak születendő csecsemő ellen. A rendőrség ugyanis, mint *Madridból* táviratozzák, anarkista összeesküvést fedezett föl, a melynek célja, hogy a madridi dómot, a hol a király pár gyermekét keresztelni fogják, a keresztelő alatt levegőbe röptessék. A spanyol kormány éppen ezért lépéseket tett a hatalmáknál, hogy a keresztelőig a legszigorubban ellenőrizzék az ismert nemzetközi anarkistákat.

— **A református diákok lövészgyakorlatai.** Annak a lankadatlan agitációnak, melyet Szemere Miklós

országgyűlési képviselő és áldozatkész hittestvérünk, a céllövészeti érdekében országszerte folytatott, megvan az első nagyobb sikere. A kolozsvári református főgimnázium diákjainak ugyanis megengedte a honvédelmi miniszter, hogy a céllövészeti elsajátítása és gyakorlása végett hetenkint egyszer használhassák a fellegvári lövöldét A miniszteri engedély értelmében a református diákok még az idei tél folyamán hozzálátának a céllövészeti tudományok elsajátításához. Az engedély hatálya azonban csak a VII. és VIII. osztályba járó növendékekre vonatkozik és más iskolák tanulóiira nem terjed ki.

Hirek az országból.

Uj kuriai bíró Hadfaludy István marosvásárhelyi kir. ítélőtábla bírónak a kuriai bírói címet és jelleget adományozta. Táblabírói karunk e kiváló tagjának jól megérdemelt előléptetéséhez mi is gratulálunk.

— **A képviselőház ülése.** A kultusztárca költségvetésének tárgyalása, amely az eddig tárgyalt tárczák között a leghosszabbra nyúlik, befejezéséhez közeledik. Szerdán befejezik általános tárgyalását s azután részleteiben tárgyalnak.

— **Kossuth a képviselőházban.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter hosszas betegségéből törté. felépülése óta e héten először jelent meg a Házban. A gyűlésteremben jelen levő összes képviselők pártkülömség nélkül percekig tartó éljenzéssel fogadták s zajos óvációban részesítették a vezért.

— **Egy öreg negyvennyolcas halála** Egymásután dölnék ki az élők sorából a szabadságharc dicső félistenei, a negyvennyolcasok. Nem sok idő kell még s az utólsóra is rá kell borítani a halottas szemfedőt. Kegujabban Székely János kézdívasárhelyi református pap, 1848—49 főhadnagy halálával is fogyot a gárda. Fiatal papnövendék volt, amikor őt is a harctérre szólította a haza. Végig küzdötte a titáni harcot, majd visszatért a parochiára. Ötven évig tanította a szószékről népét, ötven éves jubileumán arany érdemkeresztellett tüntette ki a király. Tegnap temették el az öreg lelkipásztort nagy részvét mellett.

— **Minisztertanács.** A miniszterelnöki palotában szombaton délután minisztertanács volt, a melyen a kabinetnek összes Budapesten id. tagjai részt vettek. A minisztertanácsban Wekerle elnökölt.

— **Jókelfalussy miniszter az ujonclétszámemelésről.** Jókelfalussy honvédelmi miniszter az ujonclétszámemelés kérdésében a következőket jelentette ki: A Fremdenblatt értesülései alaptalanok. Az ujoncztörvényben rejtett kombinációkat hiába keresnek. A kormány szándékában ezuttal még nincs a létszámemelés. Addig arról szó sem lehet, mig a törvényes formaitásokat el nem intézik.

— **Visszavont petíció.** Mihály Tódor nemzetiségi képviselő megtámadott választása ügyében szerdán kellett volna a bizonyítást felvenni. A kérvényezők tegnap a kérvényt visszavonták, a Kolozsvárról oda érkezett Incze kir. táblabíró jegyzőkönyvet vett fel és visszautazott Kolozsvárra.

— **Új államtitkári állások.** A véderő bizottság kedden este tartott ülésében — Pogacsnik képviselőház foglalkozzék azzal a kérdéssel, nem volna-e célszerű hadügyminiszter mellé egy osztrák és magyar államtitkárt parlamenti felelőséggel kinevezni, kiknek az volna a hivatása, hogy a hadügyi-izsrt országaiik tényleges politikai és gazdasági viszonyairól felvilágosítsák, hogy ezáltal olyan-lemellenségeket, mint legutóbb a hadseregszállítások felosztásának kérdésénél felmerültek. elkeserülhesse.

A hódító.

— Irta: Nagy József. —

Tószegi István lelkét hálójába kerítette ügyes beszédjével a vigéc. Most már ő is kételkedni kezdett és nem tudott hirtelenében mibe kapaszkodni, hogy a kísértésnek további erejével ellenálljon. Egy szót tudott csak mondani, egy szerény szót, mert az ő hite nem tudós új könyvek betüiből eredt, hanem a vérben átöröklött igazságban: a keresztyénségben.

— mégis van Isten!

— És miből győzől meg, hogy van? Abból talán, hogy milliók nyomora az ő büntetése? Abból talán, hogy a te vagyondod, földed azért lesz napról-napra kevesebb, mert te vétetted ellene? Abból talán, hogy halálod után nyomorban maradt családodat Ő fogja táplálni, segíteni?

— Ne hidd ezeket! Egy biztosítótársulat többet tesz az emberek érdekében, mint az Isten.

— Nem érted ugy-e?

— Nem.

— Majd megmagyarázom. Hát ugy van, bármily derekasan dolgozol, korán kelsz, késő estig fáradozol, fufangosan rabolsz vagy hiven szolgálsz, sohasen fogod a biztonságot elérni. Ha gazdag is vagy ma, holnap szegénységre juthatsz; nem vásárolhatod meg az Istentől a biztonságot: hogy fiad valamikor szolgáltnak szolgálja ne legyen, vagy halálod után, a nyomorba jutva, leányodnak ne keljen kenyérért eladnia magát. — De lásd, a mitől nem ment meg az isten, attól megmenthet egy biztosító társulat.

— Hogy-hogy?

— Hát úgy, hogy a biztosítási kötvény, melyet te aláírsz, érvénynyel bír a te halálod után is, mert arra, hátramaradt árváidnak a biztosító intézet a biztosítási összeget kifizeti, ergo: megvan mentve a családod a bizonytalanságtól, a nyomortól. Ez a segítség pedig többet ér egy üres fogalomnál...

A vigéc érezte, hogy egyelőre eleget mondott. A „mag” el volt vetve, a kötelességének megfelelt. Befejezte tehát.

— Hát most szervusz tesvér. Majd ha visszafelé jövök, betérek. Addig hívd össze a falut.

Tószegi István felállt, végig törölte verejtéktől harmatos homlokát és ment hazafelé. A feje zugott a sok beszéd-től. Úgy érezte, hogy nincs egy becsületes gondolata sem; mind, mind összezavarodott. A szívet megtöltötték izgalommal. Nyomasztólag hatott reá ez a sok magyarázat és megingatta, beteggé tette a lelkét.

„Anyag” ... „Erő” ... „Isten” ...

Hát Isten nincs?! ... hát akkor mi van, mi marad az ilyen koldusnak, mint mi vagyunk szegény munkás emberek?!

Semmi.

... És érezte, hogy koldusabb mint előbb volt egy órával; a vagyonát elnyelte a töke, az Istent elrabolta egy hitetlen gyütment ...

II.

A falu népe ott állt és hallgatta, mint folyt a szó a vigécből, a ki Tószeginek tett ígérete szerint eljött, hogy az ő „tudományával” meggyőzze a népet az Isten létezetlenségéről.

Tószegi István is ott volt közel mellette, az öreg tiszteletes ur társaságában, a ki szintén eljött, hogy az új „messiás” ígét meghalgassa s arra néhány szóval ő is mondjon valamit. — A hóna alatt könyvet szorongatott, a tudományok tudományának könyvét: a bibliát. Ebben találta ő meg az erejét, a sátán kísértésének legyőzésére. A lelke tele volt sugalmakkal s csak várt, hogy a vigéc végezzen a nagy társadalmi nyomorral, az anyag s az erővel ...

A tömegnek tetszett néhány szó, a melyben a vagyonnak közösségét helyezte kilátásba — de az Isten tagadásánál elégedetlen morgás hallatszot mindenfelől. A szónok jön látta tehát befejezni a mondókáját. „Magnak” itt is eleget vélt ennyit elszórni ...

De nem várt véletlen a nép lelkébe hintett magot nem engedte mélyen alászántani. És ez a véletlen nem volt más, mint Tószegi István, a ki nyughatatlanágában felkereste az öreg tiszteletes urat, elmondta a találkozását a vigéccel, a ki megrendítette az Urnak létezésében vetett hitét.

Ezért jött el ide a tiszteletes ur.

És hogy a vigéc leszállt az emelvényről, ő foglalta el annak helyét. — Áhítatos nagy csendben kezdte a szót:

— Szeretett hiveim és felebarátaim! — Az emberi lét mélységeiről festett képeket, a miket ez ismeretlen, idetévedt úr adott elétek, én is, ti is, mindnyájan ismerjük. Ez nem új kép. Rég letűnt idők bizonyítják, hogy az emberek élete miként a természeté: örökön változó. — A nap, mely néha nyájas arcot

ölte, sokszor elborul; az ég kékjét sem látjátok örökké; a virágnak is van hervadása s újra nyit, ha ideje itt van, ha az Istennek áldásos napja, harmatja rá száll. A társadalmi rendnek is örök időktől fogva vannak fényei, borulatai, mert az emberi életcélja: a harc, a melyben semmi sem állandó, csupán az — elégedetlenség.

A társadalom visszamaradottjainak örök bajuk, hogy vannak mellettük olyanok is, a kiknek jó dolguk van. Ezeknek kell a harc, a tulajdon ellen; ezek szállnak szembe az Istennel, a hívőkkel. — És az „apostolok”, mint a kevesek által tisztelt előttünk szóló is, becsületesebb munkát végezhetne a tudományával. — Az ember, úgy mint ő mutatta be nekünk, csak akkor fajul és ajjasodik el, ha a „tudományra” való hivatkozással megfosztják minden reményétől s hitétől. — Mert a tudomány mindent megadhat a világnak, de lelki fájdalmait, a bánat könnyeit senkinek le nem törölheti: „Tanítsátok, világossítsátok fel az embereket, hogy az életben könnyebben boldoguljanak — szól az irás — de ne térítsetek el senkit sem a hitétől.” „Mert nemcsak kenyérrel él az ember, hanem Istennek minden igéjével is.” Jézus szava: „Jöjjetek mindnyájan kik megfáradtatok és megterhelteketek és én megnyugosztalak beneteket” — világosan magyarázza, hogy megnyugvást csak hitében, Istenében talál az ember. — A hitre szüksége van a paloták urainak, a gúnyhók lakóinak; a munkásosztály nélkülöző tömegeinek, mert mindegyiknek más szenvedése van és mindegyiknek nehéz a magáé...

A vigéc, a ki eleinte csak mosolygott most elkomolyodott és a sok szemtől, mely reá tapadt, tétovázó tekintettel igyekezett menekülni...

(Vége. köv.)

A Dr. Schmidt G. főorvos és physikus által feltalált hires

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süketiséget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást** megidült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2-frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám** az „Arany Egyszarvu”-hoz című győgszertárban.

Agrár Takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió kor.
Fióktételek és kirendeltségek: Csikszereda, Gyergyó-szentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely és Székely-Keresztur.

Van szerencsénk értesíteni, hogy Széchényi-téri intézeti házunk földszinti sarokhelyiségében külön

Bank és Pénzváltó-üzletet

étesítettünk, melynek üzletköre a következő:

1. **Értékpapírok, idegenpénzek** és érmek vétele és eladása.
2. **Tőzsdei megbízások** teljesítése.
3. **Sorsjegyek eladása letétjegyre** csekély foglaló lefizetése ellenében, a fennmaradó vételárt az intézet mérsékelt kamat mellett kölcsön adja, — akár pedig egyenlő havi **részletfizetésre** is. — Az első részlet lefizetése után a sorsjegyekre eső nyeremény már a vevőt illeti.
4. **Sorsjegy igérvények** kibocsátása minden huzásra.
5. **Árfolyam veszteség elleni biztosítás.**
6. **Kisorsolt sorsjegyek** és egyéb sorsolt értékpapírok beváltása.
7. **Előlegek nyújtása értékpapírokra** a legmérsékelt kamat mellett.
8. **Osztálysorsjegyek** előrusítása.
9. **Takarékbetétek átvétele** könyvecskékre, folyó és cheque számlára.
10. **Szelvények** beváltása és új szelvények beszerzése.
11. **Utalványok és hitellevelek** kiállítása bel és külföldi piacokra.
12. **Letétek.** Elfogadunk értékpapírokat, okmányokat kezelésre vagy lepecsételt csomagban megőrzésre mérsékelt díj mellett.
13. **Magánpénztárak (Safe deposit)** Értékpapíroks okmányok, ékszerek, végrendeletek stb. tűz- és betörésmentes megőrzésére szolgáló rekeszek olcsó díj mellett bérbeadása.
14. **Költségmentes megvizsgálása** sorsjegyek és mindennemű sorsolás alá eső értékpapírok huzásának.
15. **Kivándorlóktól** érkező pénzek, utalványok és chequek legolcsóbb beváltási helye.

Foglalkozunk egyáltalán miniallazzal, a mi a bank- és pénzváltó üzlet körébe vág és szívesen szolgálunk elvilágosítással és utbaigazításokkal.

A pénzváltó üzlet hivatalos órái:
délelőtt 8—1 óráig
délután 3—6 óráig.

Agrár Takarékpénztár Részvényársaság
Maros-Vásárhelyt.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZSÉZŐ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

M E G H I V Ó

a „Közhasznú Szövetkezet“ 1907. évi január hó 27-én, Kolozsvárt, az intézet helyiségében (Unió-utca 20.) délelőtt 10 órakor megtartandó

ötödik évi rendes közgyűlésére.

T Á R G Y S O R O Z A T:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései az üzleteredményről és mérlegről; ennek alapján határozás a felmentvény tárgyában.
2. Javaslat a tiszta jövedelem felosztása iránt.
3. Az igazgatósági tagok megválasztása.
4. Igazgató-választmányi tagok választása.
5. Felügyelő-bizottsági tagok választása.
6. Igazgatósági javaslat a szövetkezetnek részvénytársasággá leendő átalakítása iránt.

Vagyon.

Mérleg-számla 1906. december hó 31-én.

Teher.

Vagyon.		Mérleg-számla 1906. december hó 31-én.		Teher.			
Pénztár	számla	11880 98		Betét	számla	725335 17	
Váltó	"	1143608 63		Üzletrész tőke	"	109391 75	
Folyó	"	34458 34		Visszleszámitolás	"	343049 —	
Postatakarékpénztári	"	2174 97		Tartalékalap	"	6648 58	
Ügyvédi díj	"	1984 16		Fel nem vett oszt.	"	1302 50	
O. M. B. zsró	"	1134 07		Jótekonyczél	"	114 96	
M. é. j. bizt. int.	"	1000 —		Átmeneti tételek	"	1200 —	1187041 96
Ingatlan	"	734 09		Nyeresség	"		15082 45
Értékpapir	"	760 —					
Felszerelés	"	4000 —					
Többek	"	389 23	1202124 41				
			1202124 41				1202124 41

Veszteség.

Veszteség- és Nyereség-számla 1906. december hó 31-én.

Nyereség.

Veszteség.		Veszteség- és Nyereség-számla 1906. december hó 31-én.		Nyereség.			
Betét kamat	számla	29365 34		Kamat	számla	78264 08	
Visszl. váltó kamat	"	15607 94		Belépési járulék	"	1731 70	
Tiszti fizetés	"	8689 88		M. é. j. jutalék	"	1000 —	80995 78
Betét kamatadó	"	2936 54					
Adó	"	2837 14					
Költség	"	2890 73					
Házbér	"	902 —					
Igazgatási költség	"	469 —					
Illeték	"	33 66					
Leírások	"	2181 10	65913 33				
Nyereség	"		15082 45				
			80995 78				80995 78

Dr. Vályi Gábor
ig. elnök.

Dr. Kádár János
igyevezető igazgató.

Müller Béla
cézgj. főkönyvelő.

Vargha Sándor
ig. tag.

Rónay Elemér
ig. tag.

Nagy Károly
ig. tag.

Császár Gyula
ig. tag.

Deésy Gyula
ig. tag.

Fekete Nagy Béla
ig. tag.

Bárány Lajos
f. b. tag.

Reich Ernő
f. b. tag.

Hadházi Sándor
f. b. tag.

Bartha Lajos
f. b. tag.